

Д. М. Костенко,
аспірант кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління національною безпекою,
Національна академія державного управління при Президентові України
ORCID ID: 0000-0002-4624-820X

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.13—14.118

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ МЕРЕЖЕВОЇ АРХІТЕКТУРИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ

D. Kostenko,
Postgraduate student of the Department of European integration and globalization and management, National
Academy for Public Administration under the President of Ukraine

CONCEPTUAL MODEL FOR FORMING THE NETWORK ARCHITECTURE OF PUBLIC NATIONAL SECURITY MANAGEMENT IN UKRAINE

Метою статті є розробка концептуальної моделі формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою України.

Для вирішення завдань дослідження нами використовувалися: методи аналізу і синтезу — для осмислення актуальних проблем публічного управління національною безпекою; метод моделювання використано для розробки концептуальної моделі формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою; інституціональний підхід, у рамках якого національна безпека розглядається передусім як результат функціонування соціальних інститутів — політика, право, культура (ідеологія), державне управління, громадянське суспільство та інших інститутів, що є похідними від вищезазначених інститутів.

Показано, що в чинному законодавстві України визначено прозорість і відкритість намірів державної влади як невід'ємної складової політики національної безпеки. Встановлено, що для виконання цих вимог чинного законодавства України у сфері національної безпеки необхідно розбудувати мережеву архітектуру публічного управління національною безпекою.

З метою забезпечення прозорості і відкритості політики національної безпеки України запропоновано авторську концептуальну модель формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою, що структурно включає 7 рівнів: перший — фактори і умови, які визначають на наднаціональному рівні виникнення та динаміку розвитку системи глобальної політики, євроатлантичної та європейської систем колективної безпеки; другий — фактори, які визначають на національному рівні виникнення та динаміку розвитку мережевої архітектури публічного управління в контексті забезпечення національної безпеки, а саме базові соціальні інститути: економіка, політика, культура; третій і четвертий — зовнішнє та внутрішнє інституційне середовище формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою; п'ятий — інституціональна матриця публічного управління національною безпекою; шостий — рівень процесів, що охоплює цикли розробки й реалізації політики формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою, механізми розробки та реалізації цієї політики; сьомий — організаційний рівень, що включає етапи справляння державно-регулюючого впливу на процес формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою на основі реалізації ідеї партисипаторного управління.

The purpose of the article is to develop a conceptual model for forming the network architecture of public national security management in Ukraine.

To solve the problems of the research, we used the following methods of analysis and synthesis: to understand the current problems of public national security management; modelling method used to develop a conceptual model for forming the network architecture of public national security management; institutional approach in which national security is considered primarily as a result of the functioning of social institutions like politics, law, culture (ideology), public administration, civil society and other institutions that are derived from the above institutions.

It is shown that the current legislation of Ukraine defines transparency and openness of the intentions of the state authorities as an integral component of national security policy. It is established to fulfil these

requirements of the current legislation of Ukraine in the field of national security it is necessary to develop a network architecture of public national security management.

To ensure transparency and openness of the national security policy of Ukraine the author's conceptual model for forming the network architecture of public national security management, which structurally consists of 7 levels: the first level is the factors and conditions that determine at the supranational level of the emergence and dynamics of global politics, Euro-Atlantic and European Systems of collective security; the second level is the factors that determine at the national level, the emergence and development of network architecture for public administration in the context of national security, namely, basic social institutions: economy, politics, culture; the third and fourth levels are external and internal institutional environment for forming the network architecture of public national security management; the fifth level is the institutional matrix of national security public management; the sixth level is a processes level spanning development cycles and the implementation of the policy for forming the network architecture of public national security management, the mechanisms for the development and implementation of this policy; and the seventh level is an organizational level, comprising the steps of charging a state regulating influence on forming the network architecture of public national security management based on the implementation of the idea of participatory management.

Ключові слова: глобальні трансформації, національна безпека, публічне управління національною безпекою, мережева архітектура публічного управління, інституціональна матриця публічного управління національною безпекою.

Key words: global transformations, national security, public national security management, public administration network architecture, the institutional matrix for public national security management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ В ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

Сьогодні Українська держава здійснює реформування публічного управління за європейськими та світовими стандартами. Це посилює потребу впровадження в діяльність органів публічного управління принципів демократизму, а саме: принципу прозорості влади.

Ця обставина і визначає зв'язок загальної проблеми з найбільш важливими науковими та практичними завданнями уточнення функцій та завдань публічного управління національною безпекою України на сучасному етапі державного будівництва.

На підставі аналізу актуальних досліджень і наукових публікацій можна зробити висновок про те, що проблемам взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства з питань забезпечення національної безпеки України присвячено чимало наукових праць вітчизняних дослідників, а саме: В.І. Абрамова [1—4; 12, с. 137—145; 17, с. 125—179; 20, с. 235—242], О.Г. Бортнікової [5], Г.М. Савранської [16], О.С. Зозулі, А.О. Пелиха, Н.С. Смирнової, М.М. Шевченка [13; 19]. Проте, незважаючи на значну кількість робіт, в яких досліджуються проблеми публічного управління національною безпекою України, маємо констатувати, що сьогодні ще обмаль праць, в яких би розглядалися питання формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою.

МЕТА СТАТТІ

Саме тому мета статті полягає в розробці концептуальної моделі формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою України.

Для вирішення завдань дослідження використовувалися: методи аналізу і синтезу — для осмислення актуальних проблем публічного управління національною безпекою; метод моделювання використано для розробки концептуальної моделі формування мережевої

архітектури публічного управління національною безпекою; інституціональний підхід, у рамках якого національна безпека розглядається передусім як результат функціонування соціальних інститутів — політика, право, культура (ідеологія), державне управління, громадянське суспільство та інших інститутів, що є похідними від вищезазначених інститутів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Розвиток прозорості та відкритості державної влади є закономірним проявом поширення процесів демократизації у всіх сферах суспільного життя, а також відповіддю на вимоги інститутів глобальної економіки та політики. Тобто принцип прозорості передбачає публічність у сфері розробки та реалізації політики. Зокрема у Законі України "Про національну безпеку України" [14] та в Стратегії національної безпеки України [15] визначено, що державне управління національною безпекою має ґрунтуватися на принципах верховенства права, рівності громадян перед законом, чесності та прозорості влади, а пріоритетом повинен стати захист прав, свобод і законних інтересів громадян, національних інтересів України.

Отже, прозорість і відкритість намірів державної влади мають стати невід'ємною складовою політики національної безпеки України.

На думку вітчизняного дослідника В.І. Абрамова, саме мережева архітектура публічного управління здатна забезпечити прозорість і відкритість намірів державної влади у сфері забезпечення національної безпеки [2; 3].

Виходячи із завдань нашого дослідження, пропонуємо авторську концептуальну модель формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою. Ця модель працює так.

На формування інституціонального середовища публічного управління національною безпекою впливають:

1. Фактори, які визначають на наднаціональному рівні виникнення та динаміку розвитку інститутів глобальної політики, управління та безпеки, а саме: глобальні трансформації у гуманітарній, економічній, політичній, соціальній, інформаційній, екологічній, безпечній сферах [4; 7—12].

Умови, а саме: інститут глобальної політики, інститути євроатлантичної та європейської колективної безпеки — цінності, правила і норми глобальної політики та управління, забезпечення євроатлантичної та європейської безпеки. Тобто ці інститути як цінності, норми і правила діяльності організацій колективної безпеки (нормативно-правова база) є основою для інтеграції країн в глобалізованому світі відповідно до певної системи цінностей і визначають поведінку відповідних союзів / блоків у цьому глобалізованому світі [18].

2. Базові інституціональні матриці, що містять соціальні інститути — економіка, політика, культура (ідеологія). Ці інститути визначають основи інтеграції конкретного суспільства на основі національних цінностей, які збігаються із соціокультурними цінностями відповідної горизонтальної цивілізації та цінностями вертикальної цивілізації, що репрезентують відповідний рівень технологічного розвитку (ЄС — постіндустріальна, інформаційна цивілізація, Україна — індустріально-аграрна і т.д.) [9, с. 209—223]. У науковій літературі [5, с. 277—279] подано ідеальні моделі інституціональних X-, Y-, Z-матриць. До соціальних інститутів базової інституціональної матриці ми також відносим інститути права, інформатизації, національної безпеки, державного управління, громадянського суспільства.

3. Базові соціальні інститути, що формують зовнішнє інституціональне середовище публічного управління в контексті забезпечення національної безпеки, а саме: інститут права в галузі національної безпеки, який є похідним від інститутів права і національної безпеки; інститут ідеології національної безпеки, який є похідним від інститутів культури (ідеології) та національної безпеки; інститут публічного управління, який є похідним від інститутів державного управління та громадянського суспільства; інститут публічної політики та інститут політичної комунікації, які є похідними від інститутів політики та громадянського суспільства; інститут інформаційного розвитку (цінності, норми е-урядування та розвитку інформаційного суспільства), який є похідним від інституту інформатизації; інститут політики національної безпеки, який є похідним від інститутів національної безпеки, ідеології та політики.

4. Базові соціальні інститути, що формують внутрішнє інституціональне середовище мережевої архітектури публічного управління в контексті забезпечення національної безпеки, а саме: інститут забезпечення національної безпеки та інститут права, що регулює діяльність і взаємодію суб'єктів державної та недержавної систем забезпечення національної безпеки й громадськості, інститут партисипаторної взаємодії суб'єктів державної та недержавної систем забезпечення національної безпеки й громадськості, інститут удосконалення архітектури публічного управління національною безпекою на основі моделі зміни "соціокультурного поля", інститут е-урядування.

Ці інститути є похідними від інститутів зовнішнього інституційного середовища.

5. Інституціональна матриця публічного управління національною безпекою, що структурно включає в себе два контури:

а) контур функціонування публічного управління національною безпекою, основу якого становить інститути публічного управління національною безпекою та партисипаторної взаємодії в системі забезпечення національної безпеки. Похідним від інституту публічного управління національною безпекою є інститути інституційної та організаційної взаємодії суб'єктів державної і недержавної систем забезпечення національної безпеки й громадськості. Похідними від інституту інституційної взаємодії суб'єктів державної та недержавної систем забезпечення національної безпеки й громадськості є інститути політичної, інформаційної та ресурсної взаємодії в системі забезпечення національної безпеки. Похідними від інституту партисипаторної взаємодії в системі забезпечення національної безпеки є інститут комунікації в системі забезпечення національної безпеки, інститут контролю результатів реалізації цілей політики національної безпеки та інститут оцінки ефективності політики національної безпеки;

б) контур формування мережевої архітектури публічного управління до якого структурно входять: інститут діагностики стану мережевої архітектури публічного управління; інститут визначення цілей розвитку мережевої архітектури публічного управління; інститут визначення імперативів політики розвитку мережевої архітектури публічного управління; інститут політико-правового проектування мережевої архітектури публічного управління; інститут державного конструювання мережевої архітектури публічного управління; інститут розробки політики розвитку мережевої архітектури публічного управління; інститут реалізації політики розвитку мережевої архітектури публічного управління; інститут розбудови мережевої архітектури публічного управління.

Надамо пояснення щодо функціонування системи забезпечення національної безпеки, й зокрема реалізації її функції партисипаторної взаємодії.

Місією системи забезпечення національної безпеки України є захист життєво важливих інтересів людини (громадянина), суспільства і держави. Місія цієї системи досягається реалізацією основоположної (фундаментальної) функції — своєчасне виявлення загроз життєво важливим національним інтересам України та їх нейтралізація.

У науковій літературі [13; 19] визначено функціональні складові, структуру та завдання системи забезпечення національної безпеки. Зокрема, в інституційній підсистемі системи забезпечення національної безпеки реалізуються функції цільова (цілепокладання, цілевизначення, цілереалізація) та програмно-теоретична. Завданнями цієї підсистеми є:

концептуалізація життєво важливих національних інтересів;

визначення національних цілей у сфері забезпечення національної безпеки;

визначення напрямів реформування системи забезпечення національної безпеки.

У цій підсистемі здійснюється взаємодія між всіма суб'єктами забезпечення національної безпеки, а саме:

органами публічної влади, що безпосередньо та опосередковано опікуються питаннями забезпечення національної безпеки, недержавними інститутами — політичними партіями, громадськими організаціями і соціально-політичними рухами, бізнесом, недержавними некомерційними організаціями, а також із суб'єктами соціального рівня — соціальними групами, спільнотами, окремими громадянами і т.д.

В організаційно-управлінській підсистемі системи забезпечення національної безпеки реалізуються організаційно-управлінська, координаційна та інтеграційна функції. На цю підсистему покладено виконання завдань щодо організації публічного управління національною безпекою та взаємодію між суб'єктами забезпечення національної безпеки.

У прогнозно-проектувальній підсистемі системи забезпечення національної безпеки реалізуються прогностична та аналітична функція, а також функція планування. На цю підсистему покладається виконання завдань щодо прогнозування можливих загроз і ризиків національній безпеці, а також планування діяльності органів публічної влади, що опікуються питаннями забезпечення національної безпеки.

У функціональній підсистемі системи забезпечення національної безпеки реалізується основоположна функція, що регулює процеси профілактики, запобігання та нейтралізації загроз життєво важливим національним інтересам людини, суспільства та держави.

У культурно-ідеологічній підсистемі системи забезпечення національної безпеки реалізуються соціально-адаптивна та ідеологічна функції. На цю підсистему покладається виконання завдань щодо:

формування та розвиток соціальних якостей громадян держави в контексті аксіологічної залежності у сфері національної безпеки;

формування соціально-психологічної мотивації громадян в контексті реалізації національних цілей у сфері забезпечення національної безпеки;

поширення комплексу ідей, поглядів, програм забезпечення національної безпеки.

У партисипаторній (громадській) підсистемі системи забезпечення національної безпеки реалізується партисипаторна функція. На цю підсистему покладається виконання завдань щодо:

соціалізації громадян держави з метою їх активної участі в заходах по забезпеченню національної безпеки;

залучення громадянського суспільства до демократичного цивільного контролю на силовими структурами держави;

взаємодія влади з громадськістю при підготовці та впровадженні реформ системи забезпечення національної безпеки;

військово-цивільний діалог з питань забезпечення воєнної безпеки;

державно-приватне партнерство з питань забезпечення національної безпеки у визначальних сферах суспільства.

У комунікативній підсистемі системи забезпечення національної безпеки реалізуються функції моніторингу та контролю. На цю підсистему покладено вико-

нання завдань щодо встановлення доцільної взаємодії між структурними компонентами системи забезпечення національної безпеки в процесі її функціонування за допомогою передачі інформації.

Інституційна, організаційно-управлінська, прогнозно-проектувальна, функціональна, культурно-ідеологічна, комунікативна підсистеми функціонують як самостійні складові системи забезпечення національної безпеки, що керуються державними структурами. Водночас партисипаторна підсистема включає в себе "профільні" суб'єкти та суб'єкти "загальної компетенції" недержавного сектору, що безпосередньо та опосередковано опікуються питаннями забезпечення національної безпеки, а також недержавні аналітичні центри. Саме партисипаторна підсистема забезпечує ненасильницьку конкуренцію в політиці, економіці і в будь-якій іншій сфері суспільства з відкритим доступом. Власне ця підсистема забезпечує функціональну єдність системи забезпечення національної безпеки України шляхом створення каналу "комунікативна підсистема (неформальний контроль) — суб'єкти управління". Це в свою чергу, зумовлює задіяння механізму неформальної самоорганізації, що забезпечує взаємодію між органами державної влади та інститутами громадянського суспільства з питань забезпечення національної безпеки. З метою забезпечення певного рівня національної безпеки держави, який гарантував би захист життєво важливих національних інтересів України, механізм неформальної самоорганізації має функціонувати впродовж всього циклу формування та реалізації політики національної безпеки, який можна представити в такій послідовності [6, с. 25]:

1) визначення проблеми забезпечення національної безпеки;

2) розробка альтернативних варіантів політики національної безпеки;

3) пошук шляхів розв'язання проблеми забезпечення національної безпеки;

4) проєктування політики національної безпеки;

5) упровадження політики національної безпеки та моніторинг процесу її здійснення;

6) оцінювання політики національної безпеки.

Організаційний рівень концептуальної моделі включає етапи справляння державно-регулюючого впливу на процес формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою на основі реалізації ідеї партисипаторного управління. Зауважимо, що державно-регулюючий вплив має здійснюватися в 6 етапів, а саме:

1 етап: Визначення цілей, завдань та системи заходів державного регулювання процесу формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою;

2 етап: формування пріоритетів політики формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою;

3 етап: моніторинг стану мережевої архітектури публічного управління національною безпекою;

4 етап: соціальний діалог з метою узгодження інтересів суб'єктів (партнерів) щодо формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою;

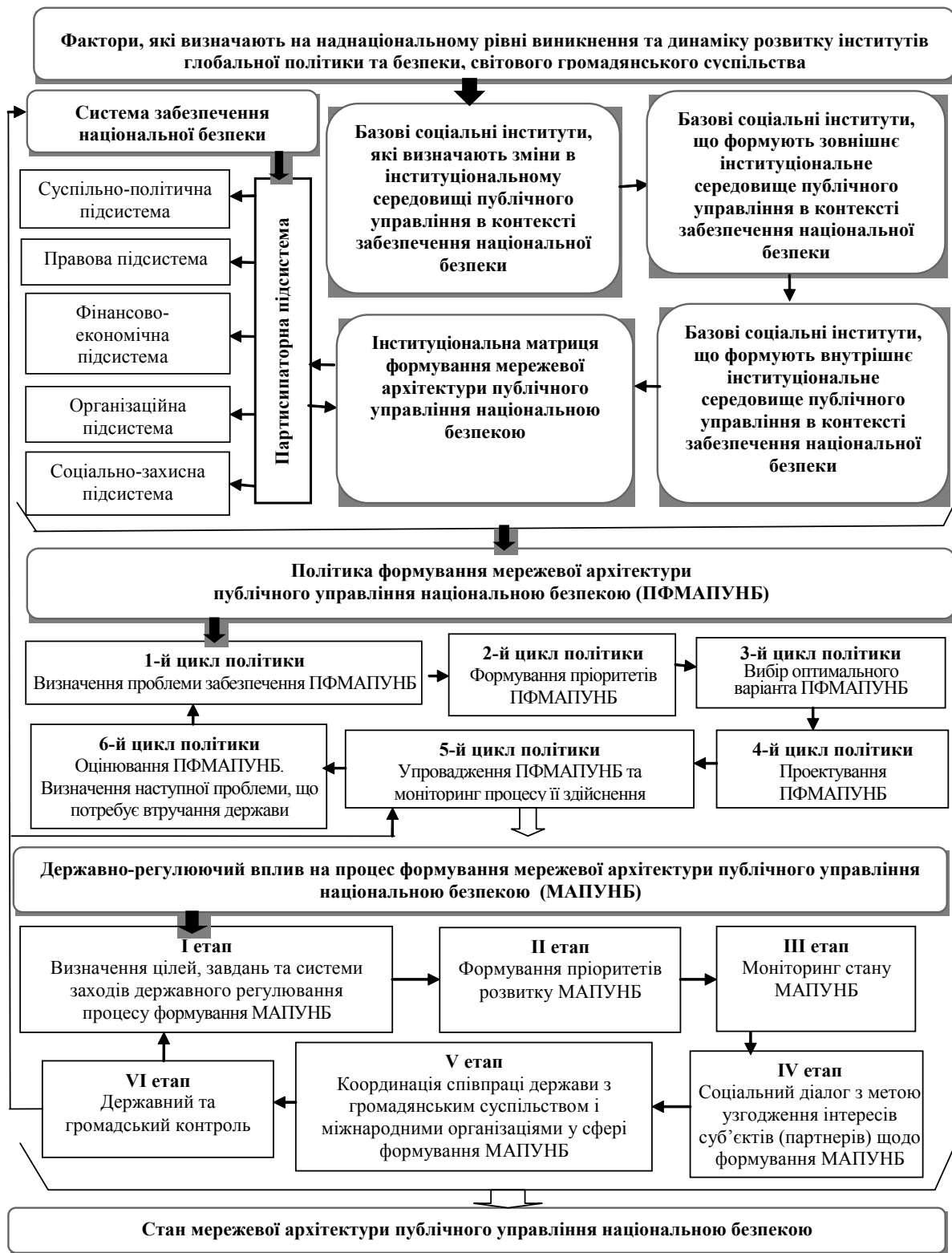

Рис. 1. Концептуальна модель формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою

5 етап: координація співпраці держави з громадянським суспільством і міжнародними організаціями у сфері формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою;

6 етап: державний та громадський контроль.

На наше переконання, впровадження в державно-управлінську практику концептуальної моделі

формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою, головною ідеєю якої є еволюційний розвиток інститутів публічного управління у цій специфічній сфері з дотриманням принципу компліментарності, сприятиме підвищенню ефективності системи забезпечення національної безпеки України.

ВИСНОВКИ

1. У чинному законодавстві України визначено, що прозорість і відкритість намірів державної влади мають стати невід'ємною складовою політики національної безпеки. Встановлено, що для виконання цих вимог чинного законодавства України у сфері національної безпеки необхідно розбудовувати мережеву архітектуру публічного управління національною безпекою.

2. З метою забезпечення прозорості і відкритості політики національної безпеки України запропоновано концептуальну модель формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою, що структурно включає 7 рівнів: перший — фактори і умови, які визначають на наднаціональному рівні виникнення та динаміку розвитку системи глобальної політики, євроатлантичної та європейської систем колективної безпеки; другий — фактори, які визначають на національному рівні виникнення та динаміку розвитку мережевої архітектури публічного управління в контексті забезпечення національної безпеки, а саме, базові соціальні інститути: економіка, політика, культура; третій і четвертий — зовнішнє та внутрішнє інституційне середовище формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою; п'ятий — інституціональна матриця мережевої архітектури публічного управління національною безпекою; шостий — рівень процесів, що охоплює цикли розробки й реалізації політики формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою, механізми розробки та реалізації цієї політики; сьомий — організаційний рівень, що включає етапи справляння державно-регулюючого впливу на процес формування мережевої архітектури публічного управління національною безпекою на основі реалізації ідеї партисипаторного управління.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці інституціональної матриці мережевої архітектури публічного управління національною безпекою.

Література:

1. Абрамов В.І. Категорія "безпека": від методологічних засад інституціоналізму до державно-управлінського змісту. Проблеми забезпечення національної безпеки України на сучасному етапі державотворення: матеріали кругл. столу, м. Київ, 21 жовт. 2010 р. / за заг. ред. Г.П. Ситника. К.: НАДУ, 2011. С. 7—12.

2. Абрамов В.І. Мережева архітектура публічного управління: проблеми концептуалізації і практики забезпечення національної безпеки. Державна служба та публічна політика: проблеми і перспективи розвитку: матеріали щоріч. всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Київ, 27 трав. 2016 р. / за заг. ред. А.П. Савкова, М.М. Білинської, С.В. Загороднюка. К.: НАДУ, 2016. С. 241—243.

3. Абрамов В.І., Лук'яненко О.М. Принцип транспарентності в державному управлінні національною безпекою в контексті реалізації євроінтеграційних прагнень України. Європейська інтеграція в контексті світових глобалізаційних процесів: матеріали наук.-практ. конференції (24 грудня 2015 р). Одеса. 2016. С. 312—313.

4. Абрамов В.І., Шевченко М.М. Використання воєнної сили як інструменту глобального менеджменту. Тру-

ди академії. 2006. № 66. С. 271—276.

5. Бортнікова О.Г. Взаємодія релігії і політики: теорія і методологія: монографія. К.: ПАЛИВОДА А.В., 2017. 338 с.

6. Валевський О.Л. Держава і реформи в Україні: аналіз державної політики в умовах трансформації суспільства: монографія. К.: НАДУ, 2007. 316 с.

7. Войтович Р.В. Вплив глобалізації на систему державного управління (теоретико-методологічний аналіз): монографія / за заг. ред. В.М. Князева. К.: Вид-во НАДУ, 2007. 680 с.

8. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / [О.Г. Білорус, Д.Г. Лук'яненко та ін.]; керівник авт. колективу і наук. ред. О.Г. Білорус. К.: КНЕУ, 2001. 733 с.

9. Глобальна та національна безпека: підручник / [авт. кол.: В.І. Абрамов, С.Щ. Андреев, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянюк, М.М. Шевченко та ін.]; за заг. ред. Г.П. Ситника. К.: НАДУ, 2016. 784 с.

10. Глобальные трансформации: Политика, экономика, культура / Д. Хелд, Э. Макгрю, Д. Гольдблатт, Д. Перратон: Пер. с англ. В.В. Сапова и др. М.: Практика, 2004. — 576 с.

11. Грубов В.М. Європейська колективна безпека в умовах глобалізації: ліберальна парадигма: монографія. К.: Тов. "ФАДА, ЛТД", 2007. 554 с.

12. Методологія стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності: монографія / [авт. кол.: В.І. Абрамов, Т.В. Запорожець, Р.Р. Марутян та ін.]; за заг. ред. Л.М. Шипілової. К.: НАДУ, 2018. 232 с.

13. Пелих А.О., Смирнова Н.С., Шевченко М.М. Партисипаторна функція системи забезпечення національної безпеки в умовах переходу до соціального порядку відкритого доступу. Публічне управління: шляхи розвитку: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Київ, 26 листоп. 2014 р.: у 2 т. / [за наук. ред. Ю.В. Ковбасюка та ін.]. К.: НАДУ, 2014. Т. 2. С. 85—87.

14. Про національну безпеку України [Електронний ресурс]: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 18.12.2018 р.).

15. Про Стратегію національної безпеки України [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> (дата звернення: 12.12.2018 р.).

16. Савранська Г.М. Державне управління соціальним партнерством в контексті забезпечення соціальної безпеки України: дис. ... канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.01. / НАДУ. К., 2018. 269 с.

17. Теоретико-методологічні засади формування кадрової безпеки в системі публічного управління: кол. монографія / [С.О. Борисевич, В.І. Абрамов, В.Ф. Смолянюк, М.М. Шевченко]; за ред. С.О. Борисевича. К.: НАДУ, 2018. 304 с.

18. Шевченко М.М. Культурно-цивілізаційні відмінності в моделях геополітичної поведінки та забезпечення безпеки країн Заходу і Сходу. Європейська інтеграція в контексті світових глобалізаційних процесів: матеріали наук.-практ. конф., Одеса, 24 грудня 2015 р. / за заг. ред. Іжї М.М., Кривцової В.М. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2016. С. 95—98.

19. Шевченко М.М., Зозуля О.С. Системи забезпечення національної безпеки адаптивного та креативного типів: порівняльний аналіз. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 16 С. 125—129.

20. Шляхи удосконалення системи державного управління забезпеченням національної безпеки України: монографія / [Г.П. Ситник, В.І. Абрамов, О.Г. Бортнікова, Д.Я. Кучма, М.М. Шевченко та ін.]; за ред. Г.П. Ситника, В.І. Абрамова. К.: МАЙСТЕР КНИГ, 2012. 536 с.

References:

1. Abramov, V.I. (2011), "Category "security": from the methodological foundations of institutionalism to public administration content", *Problemy zabezpechennia natsional'noi bezpeky Ukrainy na suchasnomu etapi derzhavotvorennia: materialy kruhloho stolu* [Problems of ensuring the national security of Ukraine at the present stage of state formation: materials of the round table], NADU, Kyiv, 21 October 2010, pp. 7—12.

2. Abramov, V.I. (2016), "Network architecture of public administration: problems of conceptualization and practice of national security", *Derzhavna sluzhba ta publichna polityka: problemy i perspektyvy rozvytku: materialy schorichnoi vseukrains'koi naukovo-praktychnoi konferentsii za mizhnarodnoiu uchastiu* [Civil Service and Public Policy: Problems and Prospects for Development: Proceedings of the Annual All-Ukrainian Scientific and Practical Conference with International Participation], NADU, Kyiv, Ukraine, 27 May 2016, pp. 241—243.

3. Abramov, V.I. and Luk'ianenko, O.M. (2016), "The principle of transparency in public administration of national security in the context of the implementation of Ukraine's European integration aspirations", *Yevropejs'ka intehratsiia v konteksti svitovykh hlobalizatsiinykh protsesiv: materialy naukovo-praktychnoi konferentsii* [European integration in the context of globalization processes: materials of the scientific-practical conference], Odessa, Ukraine, 24 December 2015, pp. 312—313.

4. Abramov, V.I. and Shevchenko, M.M. (2006), "The use of military force as a tool of global management", *Trudy akademii*, vol. 66, pp. 271—276.

5. Bortnikova, O.H. (2017), *Vzaiemodiia religii i polityky: teoriia i metodolohiia* [Interaction of religion and politics: theory and methodology], PALYVODA A.V., Kyiv, Ukraine.

6. Valevs'kyj, O.L. (2007), *Derzhava i reformy v Ukraini: analiz derzhavnoi polityky v umovakh transformatsii suspil'stva* [The state and reforms in Ukraine: analysis of public policy in the transformation of society], NADU, Kyiv, Ukraine.

7. Vojtovych, R.V. (2007), *Vplyv hlobalizatsii na systemu derzhavnoho upravlinnia (teoretyko-metodolohichnyj analiz)* [The impact of globalization on the system of public administration (theoretical and methodological analysis)], Vyd-vo NADU, Kyiv, Ukraine.

8. Bilorus, O.H. and Luk'ianenko, D.H. (2001), *Hlobalizatsiia i bezpeka rozvytku* [Globalization and security of development], KNEU, Kyiv, Ukraine.

9. Abramov, V.I. Andreiev, S.Sch. Sytnyk, H.P. Smolianiuk, V.F. and Shevchenko, M.M. (2016), *Hlobal'na*

ta natsional'na bezpeka [Global and national security], NADU, Kyiv, Ukraine.

10. Kheld, D. Makhriu, E. Hol'dblatt, D. and Perraton, D. (2004), *Hlobal'nye transformatsyy: Polytyka, ekonomyka, kul'tura* [Global transformations: Politics, economics, culture], Praksys, Moscow, Russia.

11. Hrubov, V.M. (2007), *Yevropejs'ka kolektyvna bezpeka v umovakh hlobalizatsii: liberal'na paradyhma* [European collective security in the context of globalization: a liberal paradigm], Tov. "FADA, LTD", Kyiv, Ukraine.

12. Abramov, V.I. Zaporozhets', T.V. and Marutian, R.R. (2018), *Metodolohiia stratezhichnoho planuvannia v umovakh hlobal'nykh zahroz natsional'nij bezpetsi ta mizhnarodnij stabil'nosti* [Methodology of strategic planning in the context of global threats to national security and international stability], NADU, Kyiv, Ukraine.

13. Pelykh, A.O. Smyrnova, N.S. and Shevchenko, M.M. (2014), "Participatory function of the national security system in the transition to the social order of open access", *Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku: materialy naukovo-praktychnoi konferentsii za mizhnarodnoiu uchastiu*, [Public administration: ways of development: materials of the scientific-practical conference with international participation], NADU, Kyiv, Ukraine, 26 November 2014, pp. 85—87.

14. Verkhovna Rada of Ukraine (2018), *The Law of Ukraine "On the national security of Ukraine"*, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (Accessed 20 June 2020).

15. President of Ukraine (2015), *Decree "On the National Security Strategy of Ukraine"*, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> (Accessed 20 June 2020).

16. Savrans'ka, H.M. (2018), "State management of social partnership in the context of ensuring social security of Ukraine", *Abstract of Ph.D. dissertation*, Public Administration, NADU, Kyiv, Ukraine.

17. Borysevych, S.O. Abramov, V.I. Smolianiuk, V.F. and Shevchenko, M.M. (2018), *Teoretyko-metodolohichni zasady formuvannia kadrovoi bezpeky v systemi publichnoho upravlinnia* [Theoretical and methodological principles of personnel security formation in the system of public administration], NADU, Kyiv, Ukraine.

18. Shevchenko, M.M. (2016), "Cultural and civilizational differences in models of geopolitical behavior and security of the West and East", *Yevropejs'ka intehratsiia v konteksti svitovykh hlobalizatsiinykh protsesiv: materialy naukovo-praktychnoi konferentsii* [European integration in the context of globalization processes: materials of the scientific-practical conference], ORIDU NADU, Odessa, 24 December 2015, pp. 95—98.

19. Shevchenko, M.M. and Zozulia, O.S. (2015), "Systems of national security of adaptive and creative types: comparative analysis", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 16, pp. 125—129.

20. Sytnyk, H.P. Abramov, V.I. Bortnikova, O.H. Kuchma, D.Ya. and Shevchenko, M.M. (2012), *Shliakhy udoskonalennia systemy derzhavnoho upravlinnia zabezpechenniam natsional'noi bezpeky Ukrainy* [Ways to improve the system of public administration of national security of Ukraine], MAJSTER KNYH, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 20.06.2020 р.